

6. SINIF FEN BİLİMLERİ ÇALIŞMA FASİKÜLÜ: GÜNEŞ SİSTEMİ VE TUTULMALAR (1. ÜNİTE)

Adı Soyadı: Sınıfı / No: /

1. BÖLÜM: DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Aşağıdaki ifadelerin yanına doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- () Güneş sistemindeki en büyük gezegen Jüpiter'dir.
- () Venüs, halkası en belirgin olan gezegen olarak bilinir.
- () İç gezegenlerin (Karasal) tamamı kayalık yapıdadır ve yüzeyleri serttir.
- () Güneş tutulması, Ay'ın "Dolunay" evresinde gerçekleşir.
- () Mars, yüzeyindeki demir oksit nedeniyle "Kızıl Gezegen" olarak adlandırılır.
- () Ay tutulması sırasında Dünya, Güneş ile Ay'ın arasına girer.
- () Asteroit kuşağı, Mars ile Jüpiter gezegenleri arasında yer alır.
- () Güneş tutulması Dünya'nın her yerinden aynı anda ve saatlerce gözlemlenebilir.
- () Merkür, Güneş'e en yakın gezegen olmasına rağmen en sıcak gezegen Venüs'tür.
- () Neptün, Güneş sisteminin en dış katmanında yer alan gaz devi bir gezegendir.

2. BÖLÜM: BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki cümleleri kutucuk içindeki uygun kavramlarla tamamlayınız.

[Yeni Ay - Satürn - Meteor - Karasal - Halkalı]

- Güneş'e yakınlık bakımından ilk dört gezegene gezegenler denir.
- Güneş sisteminin en muhteşem halkalarına sahip olan gezegen'dür.
- Güneş tutulmasının gerçekleşmesi için Ay'ın evresinde olması gerekir.
- Atmosfere girerek yanan ve halk arasında "yıldız kayması" olarak bilinen gök taşına denir.
- Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün yapıları gereği (Gaz Devleri) gezegenler grubundadır.

3. BÖLÜM: EŞLEŞTİRME TABLOSU

Aşağıdaki gezegenleri ve kendilerine has özelliklerini uygun harfleri kullanarak eşleştiriniz.

Gezegen Adı	Eşleşme	Belirgin Özelliği
1. Merkür		A. Yan yatmış bir varil gibi dönen buz devi.
2. Venüs		B. Güneş sisteminin en küçük ve en hızlı gezegeni.
3. Uranüs		C. "Çoban Yıldızı" olarak da bilinen, Dünya'nın ikizi.
4. Jüpiter		D. Güneş'e en uzak, lacivert renkli dev gezegen.
5. Neptün		E. En çok uyduya sahip olan devasa gezegen.

4. BÖLÜM: KAVRAM KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

İç (Karasal) ve Dış (Gazsal) gezegenleri özelliklerine göre kıyaslayınız.

Özellik	İÇ GEZEGENLER	DIŞ GEZEGENLER
Yapısı (Gaz/Kaya)	Gaz ağırlıklıdır.
Halka Durumu	Hepsinin halkası vardır.
Uydu Sayısı	Az veya hiç yok.
Büyükklük	Çok büyüktürler.

5. BÖLÜM: KELİME AVI - İPUÇLARINI TAKİP ET

Aşağıdaki tanımları verilen kelimelerin ilk ve son harflerine bakarak tamamlayınız.

1. **G** ____ **N**: Bir yıldız etrafında dolanan büyük gök cismi.
2. **U** ____ **S**: Güneş'e yakınlıkta 7. sırada olan gezegen.
3. **M** ____ **R**: Dünya atmosferine giren taş parçası.
4. **H** ____ **A**: Bazı gezegenlerin etrafındaki toz ve buz çemberi.
5. **K** ____ **R**: Ay yüzeyindeki çukurların adı.
6. **Y** ____ **G**: Gezegenlerin izlediği eliptik yol (...üğe).
7. **T** ____ **A**: Güneş veya Ay'ın ışığının kapanması olayı.
8. **D** ____ **A**: Yaşamın olduğu bilinen tek gezegen.
9. **V** ____ **S**: Ters yönde dönen sıcak gezegen.
10. **A** ____ **T**: Mars ve Jüpiter arasındaki küçük kaya parçaları.

6. BÖLÜM: ZEKA VE MANTIK SORUSU

Soru: Her ay bir kez "Yeni Ay" evresi ve bir kez "Dolunay" evresi yaşanmasına rağmen, neden her ay Güneş ve Ay tutulması gerçekleşmez?

İpucu: Dünya, Ay ve Güneş'in her zaman tam aynı hizada (doğrultuda) olup olmadığını düşününüz.

Cevap:

.....
.....
.....

7. BÖLÜM: TASARIM VE MODELLEME ATÖLYESİ

Sizden basit malzemelerle bir "**Tutulma Modeli**" tasarlamanız isteniyor.

1. **Model Önerisi:** Bir el feneri (Güneş), bir basketbol topu (Dünya) ve bir tenis topu (Ay) kullanarak:
 - **Güneş Tutulması** yapmak için topları hangi sırayla dizmelisiniz?:
.....
 - **Ay Tutulması** yapmak için topları hangi sırayla dizmelisiniz?:
.....
2. **Çizim Alanı:** Aşağıya **Güneş Tutulması** şemasını çiziniz. Işık ışınlarını kullanarak Ay'ın gölgesinin Dünya üzerinde nereye düştüğünü gösteriniz.

CEVAP ANAHTARI

1. Doğru-Yanlış: 1.D, 2.Y (Satürn), 3.D, 4.Y (Yeni Ay), 5.D, 6.D, 7.D, 8.Y (Dar bir alanda ve kısa süreli), 9.D, 10.D.

2. Boşluk Doldurma: 1.Karasal, 2.Satürn, 3.Yeni Ay, 4.Meteor, 5.Halkalı (Gazsal).

3. Eşleştirme: 1-B, 2-C, 3-A, 4-E, 5-D.

4. Karşılaştırma: Yapı: Kayasaldır. Halka: Yoktur. Uydu: Çoktur. Büyüklük: Küçüktürler.

5. Kelime Avı: 1.Gezen, 2.Uranüs, 3.Meteor, 4.Halka, 5.Krater, 6.Yörünge, 7.Tutulma, 8.Dünya, 9.Venüs, 10.Asteroit.

6. Zeka Sorusu: Ay'ın yörüngesi ile Dünya'nın yörüngesi arasında yaklaşık 5 derecelik bir açı vardır. Bu yüzden her ay tam olarak aynı hizaya gelmezler.

7. Tasarım: Güneş Tutulması: Güneş - Ay - Dünya. Ay Tutulması: Güneş - Dünya - Ay.